

Yliopistojen tuloksellisuus ja h-indeksit

Ari Laaksonen

Yliopistojemme tuloksellisuutta on viime aikoina vertailtu ahkerasti erilaisten analyysien merkeissä, ja aiheesta on virinnyt vilkasta keskustelua. En malta olla työntämättä lusikkaani soppaan vertaamalla yliopistojen h-indeksiä toisiinsa. H-indeksi on fyysikko Jorge Hirschin kehitelmä, ja siitä kerrottiin mm. *Naturessa* 18.8.2005.

Henkilöllä, jonka h-indeksi on 20, on kaksikymmentä julkaisua, joihin on viitattu vähintään kaksikymmentä kertaa. H-indeksin nostamiseksi korkealle pitää julkaista paljon artikkeleita, joilla on korkea impakti. Hirschin mukaan fyysikko saavuttaa professorin pätevyyden kun h-indeksi on noin 12, ja jos h-indeksi nousee päälle 40:n, on se merkki erittäin korkeasta tasosta. Fyysikkojen ennätystä pitää hallussaan säieteoreetikko Ed Witten (110), kun taas biologeilla luku voi Hirschin mukaan nousta jopa 190:n paikkeille.

Laskin yliopistokohtaiset h-indeksit ISI:n tietokannasta yhdelletoista suomalaiselle yliopistolle (taulukko). Mukana ovat kaikki julkaisut vuosilta 1986–2005 jotka löytyivät tietokannasta taulukossa kerrotuilla hakutermeillä. Tulosten luotettavuus riippuu siitä, miten yhdenmukai-

sesti tutkijat ovat osoitteensa ilmoittaneet julkaisuissaan. Tein pikaisen luotettavuusanalyysin varioimalla Lappeenrannan teknillisen yliopiston hakutermejä, ja tämän perusteella uskoisin tulosten olevan melko oikeansuuntaisia.

Tuloksista havaitaan, että Helsingin yliopistolla on selvä hajurako muihin, sekä julkaisujen lukumäärällä että h-indeksin arvolla mitattuna (vertailun vuoksi todettakoon, että Harvardin h-indeksi on 320 yli 100 000 julkaisulla). Yli sadan pääsevät lisäksi Turku, Oulu ja Kuopio. Kuopion ja Tampereen yliopistojen h-indeksit ovat korkeammat kuin TKK:n vaikka julkaisujen kokonaislukumäärät ovat pienempiä. Tuloksiin vaikuttaa tietysti se, että neljässä kärkiyliopistossa on sekä lääketieteellinen että luonnontieteellinen tiedekunta. Taulukon peränpitäjien h-indeksit ovat melkoisen alhaiset; maastamme löytyy koko joukko yksittäisiä tutkijoita, jotka yltävät korkeampiin lukemiin.

Vaikka tätä analyysiä (kuten kaikkia muitakin yliopistojen tuloksellisuuteen liittyviä) voidaan varmasti kritisoida, osoittaa se – taas kerran – merkittäviä eroja yliopistojemme tutkimusintensiivisyydessä ja tutkimuksen läpäisevyydessä.

Kirjoittaja on ympäristöfysiikan professori Kuopion yliopistossa.

Yliopisto	Hakutermi	Julkaisujen lkm	H-indeksi
Helsingin yliopisto	univ helsinki	43595	218
Turun yliopisto	univ turku	15355	126
Oulun yliopisto	univ oulu	11625	118
Kuopion yliopisto	univ kuopio	8935	111
Tampereen yliopisto	univ tampere	5207	90
Teknillinen korkeakoulu	helsinki univ technol	9006	87
Jyväskylän yliopisto	univ jyvaskyla	5998	69
Åbo Akademi	abo akademi univ	3409	54
Joensuun yliopisto	univ joensuu	2856	49
Tampereen teknillinen yliopisto	tampere univ technol	2455	37
Lappeenrannan teknillinen yliopisto	lappeenranta univ technol	786	24